

OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ MÜZİK EĞİTİMİNE İLİŞKİN TUTUMLARINA ORFF SCHULWERK PEDAGOJİSİNİN ETKİSİ

Arş.Gör. Özden Kuşcu
Selçuk Üniversitesi Mesleki Eğitim Fakültesi
ozdenkuscu@hotmail.com

Arş.Gör. Gökhan Kayılı
Selçuk Üniversitesi Mesleki Eğitim Fakültesi
gokhankayili@selcuk.edu.tr

Yrd.Doç.Dr. Nurtuğ Barışeri
Necmettin Erbakan Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğt. Fak.
nurtug@hotmail.com

Özet

Bu araştırmada, Orff Schulwerk pedagojisi ile müzik eğitimi dersinin, okul öncesi öğretmeni adaylarının müzik eğitimine ilişkin tutumlarına etkisi incelenmiştir. Araştırmanın çalışma gurubunu, 2011 – 2012 eğitim öğretim yılında Okul Öncesi Öğretmenliği lisans programında öğrenim gören, 124'ü kontrol grubunda, 124'ü deney grubunda olmak üzere toplam 248 okul öncesi öğretmen adayı oluşturmuştur. Araştırma gerçek deneme modellerinden son test kontrol gruplu model olarak desenlenmiştir. Veri toplama aracı olarak, araştırmacılar tarafından geliştirilen, okul öncesi öğretmenlerinin ve öğretmen adaylarının müzik eğitimine karşı tutumlarına yönelik anket formu kullanılmıştır. Araştırma sonucunda; Orff Schulwerk pedagojisi ile müzik eğitimi dersinin okul öncesi öğretmen adaylarının müzik eğitimine ilişkin tutumlarını olumlu yönde katkı sağladığı ve geleneksel müzik öğretim metotlarına göre daha etkili olduğu söylenebilir.

Anahtar Sözcükler: Okul Öncesi Eğitim, Müzik Eğitimi, Orff Schulwerk Pedagojisi

THE EFFECT OF ORFF SCHULWERK PEDAGOGY ON PRE-SCHOOL STUDENT TEACHERS' ATTITUDES RELATED TO MUSIC EDUCATION

Abstract

In this research the use of Orff Schulwerk pedagogy in Music Teaching classes and effects on pre-school student teachers' attitudes towards music education was investigated. The sample of 248 pre-school student teachers were chosen from Bachelor programme 2011-2012 academic year where 124 students were in the control group and 124 were in the experiment group. True experimental design, randomized Posttest Control Group was employed for the research. The data was collected using questionnaire which aimed to collect information about pre-school teachers' and student teachers' attitudes towards music education. 56 hours of music applying Orff Schulwerk pedagogy was taught to the experiment group while 56 hours of music with traditional music teaching methods was taught to the control group. The results showed that the pre-schol student teachers' attitude who was taught with Orff Schulwerk pedagogy was significantly higher than the group who was taught with traditional music teaching methods.

Key Words: Pre-School Education, Music Education, Orff Schulwerk Pedagogy

GİRİŞ

İnsan yaşamı boyunca gelişme büyüme ve olgunlaşma süreçlerini yaşayan biyopsişik bir varlıktır. Fiziksel, duygusal ve zihinsel olarak istenilen görevi yapabilmesi sonucunda yeni davranışlar kazanır. İnsanda davranış

değiştirme belli bir süreci, temel gelişim süreçlerinin tamamlanmasını ve eğitimi gerektirir. Bu anlamda okulöncesi eğitim erken çocukluk döneminde önemli bir yer kaplar. Okulöncesi eğitim alan çocukların yaş gruplarına ve gelişim düzeylerine göre uygulanan programlar, kalıcı davranış değişimlerini ve öğrenmeleri destekler. Erken yaşta alınan nitelikli bir eğitim çocukların bilişsel ve duyuşsal gelişimlerini olumlu yönde etkiler. Okulöncesi eğitim alan çocuklar yaşlarına ve gelişim düzeylerine uygun bir eğitim disiplini ile donatılırlar. Okul öncesi eğitim; çocukların psiko-motor, sosyal-duyuşsal, dil ve bilişsel gelişimlerinin desteklenmesini, öz bakım becerilerinin kazandırılmasını ve ilköğretime hazır bulunuşluklarının sağlanmasını amaçlamaktadır (MEB, 2006).

Müzik eğitimi bireyin yaşadığı toplumun kültürünü algılaması, kendi yetenek ve beğenilerini geliştirmesi ve dolayısıyla topluma sanatsal ve kültürel açıdan katkılar sağlaması açısından önemli bir araçtır (Mavesky, 2002). Okulöncesi çocukların yaşamlarında ise ortak bir paydadır. Bir çocuk için şarkı söyleme, ritim tutma ve müziğe göre hareket etme içgüdüsel olarak yaptığı eylemlerdir. Müzik etkinlikleri, çocukların gelişim alanlarını desteklediği ve kendi deneyimlerine fırsat verdiği için okulöncesi çocukların yaşamında olması gereken önemli bir faaliyettir. Bu açıdan eğitim süreçleri içerisinde yer verilen müzik etkinlikleri, çocukların yaratıcılıklarını kullanmalarını sağlamakta ve çocukların kendilerini tanımalarına fırsat vermektedir.

1950'li yıllarda, okul öncesi eğitim kurumlarında müzik eğitimi ile ilgili olarak Fenmen (1950)'in fikri de müziğin insan yaşamındaki önemini vurgular niteliktedir. Fenmen (1950)'e göre; müzik ile insanların ilgisinin ilköğretimden önce başlaması, hatta müzik yuvaları adı altında kurumların açılması gerektiğidir (Akt. Say, 2001). Uygulanan müzik eğitimi, belirlenmiş olan hedeflerin gerçekleşmesi oranında etkili ve verimli sayılır. Bu hedefleri gerçekleştirmek için kullanılan, dünyada kabul görmüş özel müzik öğretim yöntemleri vardır. Bu yöntemler içinde, Orff Schulwerk, Suzuki, Dalcroze ve Kodaly en çok bilinen yöntemlerdendir. Bu öğretim yöntemlerinden Orff Schulwerk Pedagojisi, Milli Eğitim Bakanlığı Okul Öncesi Eğitim Programı'nda öncelikli olarak yer alabilecek; yaparak, yaşayarak öğrenme ve yaratıcılığı geliştirme ilkelerine oldukça uygun olduğu düşünülen bir yaklaşımdır (Eldemir, Umuzdaş ve Umuzdaş, 2009). Alman besteci ve müzik eğitimcisi Carl Orff tarafından geliştirilmiş olan Orff pedagojisinin temelinde, yaşayarak öğrenme vardır. Orff Pedagojisi, hareket eden, dans eden, müzik yapan insanın iç dinamizmini, yaratıcı kişiliğini, bireysel anlatım biçimlerini ortaya çıkaran, tüm duyarlar tarafından algılanan etkinlikleri içermektedir (Tekin Gürgen, 2006). Orff pedagojisi, öğrenim deneyimlerinin bir araya getirildiği bir model olarak da açıklanabilir. Asıl amacı müziksel öğrenmedir fakat kültürel ve sosyal öğrenmede de oldukça etkilidir (Shamrock, 1997). Orff pedagojisi içinde beden perküsyonu ya da Orff çalgıları ile yapılan ritmik doğaçlamalar, insan sesiyle yada çalgılarla yapılan ezgisel doğaçlamalar, dans doğaçlamaları, yaratıcı drama, oyunlaştırılmış müziksel etkinlikler vardır. Bu etkinlikler çocuğun yaratıcılığını geliştirmekle kalmayıp toplu halde yapılmasından dolayı çocuğun aynı zamanda sosyal etkileşimini ve kendine güvenini sağlamaktadır (Tekin Gürgen, 2006).

Orff-Schulwerk pedagojisini anlatan seminerler, atölye çalışmaları ülkemizde son on yıl içerisinde daha yaygın bir hale gelmiş ancak bu çalışmaların üniversitelerin her düzeyde öğretmen yetiştirme programlarında öğrencilere etkili olarak aktarılmadığı, kullanılmadığı ve Müzik Eğitimi derslerinin geleneksel metotlar ile yapıldığı kişisel gözlemlerimizle tespit edilmiştir. Geleneksel metotlarda şarkı söyleme, enstürman çalma (flüt - melodika) ve nota öğretiminin amaç olarak görülmesi ve öğretmen adaylarının hareket-dans, oyun ve doğaçlama yolu ile müzik öğrenmeleri konusu dikkate alınmaması, okul öncesi öğretmenliği lisans programlarının bir dezavantajı olarak görülmektedir. Okul öncesi eğitimde müzik dersinin amaçları içerisinde önemli bir yere sahip olan müzik sevgisi kazandırmak ancak hareketli, eğlenceli ve çocuğun katılabileceği etkinliklerle mümkündür. Geleneksel metotlar, çocukların hareket olanağını kısıtlamakla birlikte, öğretmenlerin müziğe karşı kendilerini yetersiz ve yeteneksiz hissetmeleri ile sadece şarkı söylemekten ibaret olarak algılanır. Hâlbuki müzik etkinlikleri; yaratıcı dans faaliyetleri, beden sesleri, farklı çalgı aleti kullanma, yeni sesler keşfetme ve yaratma içerir. Bu aktiviteler Orff-Schulwerk Pedagojisi içinde yer almaktadır. Orff-Schulwerk Pedagojisi, doğaçlamaya açık olduğundan dolayı merak uyandırır, sıradanlıktan çıkar ve öğrenme isteğini artırır.

Özellikle okul öncesi öğretmenlerinin temel bilgi ve becerilerin yanında, mesleki yaşamda oldukça ihtiyaç duyulan müzik, resim, drama, jimnastik v.b. eğitim araçlarını da kullanabilecek donanıma sahip olmaları önemlidir. Müzik ise okul öncesi öğretmenlerinin mesleki yaşamlarında en fazla yararlandıkları ve en işlevsel eğitim araçlarından biridir (Eldemir, Umuzdaş ve Umuzdaş, 2009). Bu anlamda okul öncesi öğretmen

adaylarının kendi müzikal gelişmeleri ve müzik öğretme becerilerini geliştirebilmeleri için öncelikle pozitif bir tutuma sahip olmaları önemlidir. Bu çalışmada, okul öncesi öğretmenliği lisans programı Müzik Eğitimi dersi, Orff-Schulwerk Pedagojisi ile almış olan öğretmen adayları ile Müzik Eğitimi dersi geleneksel metotlarla alan öğretmen adaylarının müzik eğitimine ilişkin tutumları incelenmiştir.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, Orff Schulwerk Pedagojisi ile müzik eğitimi dersinin, okul öncesi öğretmen adaylarının müzik eğitimine ilişkin tutumlarına etkisinin incelenmesidir. Bu genel amaç doğrultusunda aşağıdaki alt amaçlar geliştirilmiştir;

- 1) Orff Schulwerk Pedagojisi, okul öncesi öğretmen adaylarının müzik öğretme isteklerini geliştirmede, geleneksel müzik eğitimi metotlarına göre daha etkili midir?
- 2) Orff Schulwerk Pedagojisi, okul öncesi öğretmen adaylarının müzik öğretiminde kendine güvenlerini geliştirmede, geleneksel müzik eğitimi metotlarına göre daha etkili midir?
- 3) Orff Schulwerk Pedagojisi, okul öncesi öğretmen adaylarının çocuğun gelişiminde müziğin rolü hakkında olumlu tutum geliştirmede, geleneksel müzik eğitimi metotlarına göre daha etkili midir?

YÖNTEM

Araştırmanın Deseni

Bu araştırma, Orff Schulwerk Pedagojisi ile müzik eğitimi dersinin, okul öncesi öğretmen adaylarının müzik eğitimine ilişkin tutumlarına etkisini inceleyen deneme modelinde bir çalışmadır. Araştırma gerçek deneme modellerinden son test kontrol gruplu model olarak tasarlanmıştır. Son-test kontrol gruplu modelde yansız atama ile oluşturulmuş iki grup bulunur. Bunlardan biri deney, diğeri kontrol grubu olarak kullanılır ve gruplara sadece son-test uygulanır (Karasar, 2005).

Çalışma Grubu

Bu araştırmanın çalışma grubunu, 2011 – 2012 eğitim öğretim yılında Selçuk Üniversitesi, Mesleki Eğitim Fakültesi ve Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Okul Öncesi Öğretmenliği lisans programında öğrenim gören, 124'ü kontrol grubunda, 124'ü deney grubunda olmak üzere toplam 248 okul öncesi öğretmen adayı oluşturmuştur. Araştırmanın deney grubunda bulunan okul öncesi öğretmen adayları, uzman bir öğretim elemanı tarafından toplam 56 saat Orff Schulwerk Pedagojisi ile müzik eğitimi dersi almışlardır. Derslerde öğretmen adayları ile hareketlerle ritmik oyunlar, yaratıcı dans faaliyetleri, müziği anlama-çözümleme, beden sesleri, yeni sesler keşfetme-renk arama çalışmaları, Orff çalgılarını tanıma-kullanma ve doğaçlamalar üzerinde çalışılmıştır.

Kontrol grubunda bulunan okul öncesi öğretmen adayları ise deney grubuna paralel olarak toplam 56 saat geleneksel müzik öğretim metotları kullanılarak müzik eğitim dersi almışlardır. Deney ve kontrol grubunu oluşturan okul öncesi öğretmen adayları en fazla 27 kişilik gruplar halinde bu dersi bir dönem boyunca sürdürmüşlerdir. Çalışma grubunu oluşturan katılımcıların tümü okul öncesi öğretmenliği lisans programı 3. sınıf öğrencisidir.

Veri Toplama Aracı

Araştırmanın verileri, araştırmacılar tarafından geliştirilen okul öncesi öğretmenlerinin ve öğretmen adaylarının müzik eğitimine ilişkin tutumlarına yönelik anket formu kullanılarak toplanmıştır. Anket formu, kişisel bilgiler ve anket maddelerinin bulunduğu iki bölümden oluşmuştur. Ankette yer alan maddeler oluşturulurken ilgili alan yazın incelenmiştir ve bu bilgiler ışığında anket maddeleri oluşturulmuştur. Anketin kapsam geçerliği için, üçü müzik eğitimi alanından, beşi çocuk gelişimi ve okul öncesi eğitimi alanından olmak üzere toplam sekiz alan uzmanı görüşüne başvurulmuştur. Bunun sonucunda, üç alt boyut, 41 likert tipi soru maddesinden oluşan anket formu 40 maddeye düşürülmüştür ve çalışmada son haliyle kullanılmıştır. Anket formunun üç alt boyutu bulunmaktadır. Bunlardan birincisi Müzik Öğretme İsteği, ikincisi Müzik Öğretiminde Kendine Güven ve üçüncüsü ise Çocuk Gelişiminde Müziğin Rolü'dür. Müzik Öğretme İsteği alt boyutu 14, Müzik Öğretiminde Kendine Güven alt boyutu 15 ve Çocuk Gelişiminde Müziğin Rolü alt boyutu ise 11 maddeden oluşmaktadır. Anket formundan alınabilecek en düşük puan 40, en yüksek puan 200'dür. Anket formunun iç tutarlığı, okul öncesi öğretmen adaylarının ankete verdikleri yanıtlar üzerinden likert tipi ölçekler için en uygun olan

Cronbach alpha katsayısı (Tezbaşaran, 1997) hesaplanarak yapılmıştır. İç tutarlık katsayısı; anketin Müzik Öğretme İsteği alt boyutu için .78, Müzik Öğretiminde Kendine Güven alt boyutu için .89, Çocuk Gelişiminde Müziğin Rolü alt boyutu için .93 ve tüm ölçek maddeleri için .94 olarak hesaplanmıştır.

Verilerin Analizi

Araştırmada, veri toplama aracından elde edilen verilerinin çözümlenmesinde SPSS 15.0 (The Statistical Package for The Social Sciences) Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi Paket Programı kullanılmıştır. Araştırmanın bağımlı değişkenine ilişkin ölçümlerin dağılımı her iki grupta da normal dağılım göstermiştir. Araştırma verilerine, ilişkisiz ikili küme karşılaştırmalarında ortalama arasındaki farkın manidar olup olmadığını test etmek için parametrik testlerden ilişkisiz örneklemelerde t-testi analizi uygulanmıştır. Araştırmada, puan ortalamaları arasındaki farkın anlamlılığı .05 manidarlık düzeyinde test edilmiştir.

BULGULAR

Orff Schulwerk Pedagojisi ile müzik eğitimi dersinin, okul öncesi öğretmen adaylarının müzik eğitimine ilişkin tutumlarına etkisini incelemek amacıyla yapılan bu araştırmada, deney ve kontrol gruplarının araştırmacılar tarafından geliştirilen anket formuna ilişkin t-testi sonuçlarına tablo 1.'de yer verilmiştir.

Tablo 1: Deney ve Kontrol Grubunu Oluşturan Okul Öncesi Öğretmeni Adaylarının Anket Formu Puanlarının Gruba Göre T-Testi Sonuçları

	Gruplar	N	\bar{X}	S	sd	t	p
Müzik Öğretme İsteği	Deney Grubu	124	56.26	6.57	246	3.46	.001*
	Kontrol Grubu	124	53.14	7.98			
Müzik Öğretiminde Kendine Güven	Deney Grubu	124	58.75	9.12	246	3.86	.000*
	Kontrol Grubu	124	54.24	9.26			
Çocuk Gelişiminde Müziğin Rolü	Deney Grubu	124	49.00	6.40	246	4.44	.000*
	Kontrol Grubu	124	44.91	7.98			
Toplam	Deney Grubu	124	164.12	19.08	246	4.47	.000*
	Kontrol Grubu	124	152.29	22.41			

Tablo 1'in değerleri incelendiğinde, deney ve kontrol grubunun puanları, araştırmacılar tarafından hazırlanan anket formunun Müzik Öğretme İsteği, Müzik Öğretiminde Kendine Güven, Çocuk Gelişiminde Müziğin Rolü boyutlarında ve toplam puan ortalamalarında deney grubu lehine bir farklılaşma görülmektedir. Orff Schulwerk Pedagojisiyle müzik eğitimi dersi alan deney grubu katılımcılarının Müzik Öğretme İsteği boyutunda ortalama puanları $X=56.26$, Müzik Öğretiminde Kendine Güven boyutunda ortalama puanları $X=58.75$, Çocuk Gelişiminde Müziğin Rolü boyutunda ortalama puanları $X=49.00$ ve toplam ortalama puanları $X=164.12$ 'dir. Geleneksel müzik eğitimi metoduyla müzik eğitimi dersi alan kontrol grubu katılımcılarının Müzik Öğretme İsteği boyutunda ortalama puanları $X=53.14$, Müzik Öğretiminde Kendine Güven boyutunda ortalama puanları $X=54.24$, Çocuk Gelişiminde Müziğin Rolü boyutunda ortalama puanları $X=44.91$ ve toplam ortalama puanları $X=152.29$ 'dur. Araştırmanın bu bulgusuna göre, deney grubu katılımcılarının kontrol grubu katılımcılarına göre müzik eğitimine ilişkin daha olumlu tutuma sahip oldukları söylenebilir.

Anket maddelerinin de ayrı ayrı değerlendirilmesi sonucunda, farklı maddelerde grupların lehine yada aleyhine farklılaşmalar söz konusu olmuştur. Bu sonuçlarında araştırma bulgusu olarak paylaşılması önem arz etmektedir. Tablo 2'de deney ve kontrol gruplarının anket formunun Müzik Öğretme İsteği alt boyutunda yer alan maddelerin puanlarının t-testi sonuçları verilmiştir.

Tablo 2: Deney ve Kontrol Grubunu Oluşturan Okul Öncesi Öğretmeni Adaylarının Anket Formunun Müzik Öğretme İsteği Puanlarının Gruba Göre T-Testi Sonuçları

Müzik Öğretme İsteği	Gruplar	N	\bar{X}	S	sd	t	p
1. Müziğe ilgisi ve yeteneği olmayan çocuğu etkinliğe dahil etmek istemem	Deney Grubu	124	4.47	.92	246	1.91	.001*
	Kontrol Grubu	124	4.22	1.12			
2. Müziği bir aktiviteden diğer bir aktiviteye geçişte önemli bir araç olarak kullanmak isterim	Deney Grubu	124	4.35	.88	246	2.86	.000*
	Kontrol Grubu	124	3.99	1.10			
3. Müzik etkinliklerine yetenekli yetensiz ayrımı yapmadan her çocuğu dahil etmek isterim	Deney Grubu	124	4.37	1.00	246	3.00	.000*
	Kontrol Grubu	124	3.92	1.33			
4. Her gün, günlük planım içerisinde müzik etkinliklerine yer veremem	Deney Grubu	124	2.16	1.04	246	2.72	.000**
	Kontrol Grubu	124	2.54	1.15			
5. Daha iyi müzik etkinlikleri yapabilmek için maddi manevi fedakarlıklar yaparım	Deney Grubu	124	3.86	1.00	246	3.34	.001*
	Kontrol Grubu	124	3.43	1.00			
6. Müzik etkinliklerimin hem eğitsel hem eğlenceli olması için çaba sarf ederim	Deney Grubu	124	4.52	.87	246	1.37	.170
	Kontrol Grubu	124	4.36	.96			
7. Müzik öğretmek ve yapmak hoşuma gider, beni canlandırır	Deney Grubu	124	4.16	.91	246	.792	.429
	Kontrol Grubu	124	4.05	1.15			
8. Sınıfımda mutlaka bir müzik köşesi oluşturmak isterim	Deney Grubu	124	4.55	.83	246	2.41	.017*
	Kontrol Grubu	124	4.27	.99			
9. Müzik etkinliklerinde oluşabilecek sınıf hakimiyeti ile ilgili problemler müzik öğretme isteğimi azaltır	Deney Grubu	124	2.52	1.10	246	1.55	.121
	Kontrol Grubu	124	2.73	1.02			
10. Yıl sonu etkinliklerinde müzikal bir çalışma (koro, dans ritim vs.) sergilemek isterim	Deney Grubu	124	4.33	.95	246	3.54	.000*
	Kontrol Grubu	124	3.89	1.01			
11. Müzik etkinliklerini planlarken farklı öğretim yöntemleri kullanmak isterim	Deney Grubu	124	4.34	.81	246	3.35	.001*
	Kontrol Grubu	124	3.95	.99			
12. Müziği, bir davranışın kazanılmasından sonra ödül olarak kullanmak isterim	Deney Grubu	124	3.61	1.04	246	.871	.385
	Kontrol Grubu	124	3.50	1.00			
13. Çocukların müzik öğrenme hakları olduğunu düşünürüm	Deney Grubu	124	4.51	.82	246	2.23	.026*
	Kontrol Grubu	124	4.25	.98			
14. Müzik öğretimimin sıkıcı ve sıradan olacağını düşünüyorum	Deney Grubu	124	4.54	1.03	246	3.67	.000*
	Kontrol Grubu	124	3.97	1.36			

Tablo 2’de ki değerler incelendiğinde, anket formunun Müzik Öğretme İsteği alt boyutunda dokuz maddede (1, 2, 3, 5, 6, 10, 11, 12. ve 13. Maddeler) deney grubu lehine anlamlı bir farklılaşmanın olduğu görülmüştür. Anket formunun dördüncü maddesinde ise kontrol grubu lehine anlamlı bir farklılaşma söz konusudur. Anket formunun Müzik Öğretme İsteği boyutunda dört maddede (6, 7, 9. ve 12. Maddeler) deney ve kontrol grupları arasında anlamlı bir farklılaşma bulunmamıştır. Araştırmanın bu bulgusuna göre, deney grubu katılımcılarının kontrol grubu katılımcılarına göre Müzik Öğretme İsteği alt boyutuna ilişkin daha olumlu tutuma sahip oldukları söylenebilir. Deney ve kontrol gruplarının anket formunun Müzik Öğretiminde Kendine Güven alt boyutunda yer alan maddelerin puanlarının t-testi sonuçları Tablo 3’de gösterilmiştir.

Tablo 3: Deney ve kontrol grubunu oluşturan okul öncesi öğretmeni adaylarının anket formunun Müzik Öğretiminde Kendine Güven puanlarının gruba göre t-testi sonuçları

Müzik Öğretiminde Kendine Güven	Gruplar	N	\bar{X}	S	sd	t	p
15. Müzik öğretme fikri beni korkutuyor	Deney Grubu Kontrol Grubu	124 124	4.54 3.97	1.03 1.36	246	3.67	.000*
16. Müziği öğretmek bana göre değil	Deney Grubu Kontrol Grubu	124 124	4.37 3.93	.94 1.26	246	3.072	.002*
17. Öğrencilerim müzik etkinliklerimde eminim sıkılmayacaklar	Deney Grubu Kontrol Grubu	124 124	4.52 4.00	.86 1.36	246	3.602	.000*
18. Çocuklara değişik türdeki müzikleri tanıtabilirim	Deney Grubu Kontrol Grubu	124 124	3.94 3.77	1.00 1.04	246	1.301	.194
19. Müzik derslerinde çocuğun sanatsal yönünü keşfedip geliştirebilirim	Deney Grubu Kontrol Grubu	124 124	3.96 3.70	.97 1.12	246	1.935	.054*
20. Çocuklara eğlenceli müzik etkinlikleri hazırlamada kendime güveniyorum	Deney Grubu Kontrol Grubu	124 124	3.95 3.66	.97 .93	246	2.388	.018*
21. Çocuklara dinletebileceğim müzik repertuarı hakkında bilgi sahibiyim	Deney Grubu Kontrol Grubu	124 124	3.83 3.79	.94 1.01	246	.322	.748
22. Okul öncesi kazanımları gerçekleştirecek uygun şarkı repertuarını bilirim	Deney Grubu Kontrol Grubu	124 124	3.34 3.24	.91 1.06	246	.831	.407
23. Ritim enstrümanlarını kullanabilirim	Deney Grubu Kontrol Grubu	124 124	3.33 3.40	.93 .86	246	.564	.573
24. Ritim çalışmalarını rahatlıkla sınıfta uygulayabilirim	Deney Grubu Kontrol Grubu	124 124	3.51 3.27	1.00 1.03	246	1.869	.063
25. Dans ve müziği birleştiren etkinlikleri kullanabilirim	Deney Grubu Kontrol Grubu	124 124	3.75 3.46	1.03 1.00	246	2.178	.030*
26. Müzikteki tempo değişikliğini çocuklara fark ettirip uygulatabilirim	Deney Grubu Kontrol Grubu	124 124	4.30 3.81	.77 .99	246	4.350	.000*
27. Müzikteki nüans (gürlük) değişik-liklerini çocukların farkına varmalarını sağlayabilirim	Deney Grubu Kontrol Grubu	124 124	4.08 3.65	.87 .87	246	3.857	.000*
28. Müzikte kullanılan farklı enstrümanların tınlarını kavramalarını sağlayabilirim	Deney Grubu Kontrol Grubu	124 124	3.95 3.40	.82 .90	246	4.972	.000*
29. Çocukların kendi yaratıcılıklarını ortaya çıkaracak müzik etkinlikleri planlayabilirim	Deney Grubu Kontrol Grubu	124 124	4.05 3.70	.79 .90	246	3.27	.001*
30. Okul öncesi müzik dinleme etkinliklerinin çocuğun müzik beğenisine etkisi vardır	Deney Grubu Kontrol Grubu	124 124	4.42 4.17	.83 .93	246	3.27	.001*

Tablo 3 incelendiğinde, anket formunun Müzik Öğretiminde Kendine Güven alt boyutunda onbir maddede (15, 16, 17, 19, 20, 25, 26, 27, 28, 29. ve 30. Maddeler) deney grubu lehine anlamlı farklılaşmanın olduğu

görülmüştür. Beş maddede (18, 21, 22, 23. ve 24. Maddeler) ise gruplar lehine anlamlı bir farklılaşma söz konusu değildir. Araştırmanın bu bulgusuna göre, deney grubu katılımcılarının kontrol grubu katılımcılarına göre Müzik Öğretiminde Kendine Güven alt boyutuna ilişkin daha olumlu tutuma sahip oldukları söylenebilir. Deney ve kontrol gruplarının anket formunun Çocuk Gelişiminde Müziğin Rolü alt boyutunda yer alan maddelerin puanlarının t-testi sonuçları Tablo 4’de gösterilmiştir.

Tablo 4: Deney ve kontrol grubunu oluşturan okul öncesi öğretmeni adaylarının anket formunun Çocuk Gelişiminde Müziğin Rolü puanlarının gruba göre t-testi sonuçları

Çocuk Gelişiminde Müziğin Rolü	Gruplar	N	\bar{X}	S	sd	t	p
31. Çocuğun iç disiplin kazanmasında müzik dersleri önemlidir	Deney Grubu	124	4.28	.80	246	3.27	.001*
	Kontrol Grubu	124	3.90	1.00			
32. Müzik etkinlikleri çocukların yaratıcılıklarını geliştirmede önemli bir role sahiptir	Deney Grubu	124	4.45	.79	246	3.87	.000*
	Kontrol Grubu	124	4.00	1.05			
33. Müzik etkinlikleri çocukların dikkat sürelerini geliştirmede önemli bir role sahiptir	Deney Grubu	124	4.48	.71	246	4.47	.000*
	Kontrol Grubu	124	4.01	.91			
34. Müzik etkinlikleri çocukların sosyal ve dil gelişimlerinde önemli bir role sahiptir	Deney Grubu	124	4.59	.74	246	3.80	.000*
	Kontrol Grubu	124	4.19	.91			
35. Müzik etkinlikleri çocukların bedenlerini koordine etmelerinde önemli bir role sahiptir	Deney Grubu	124	4.64	.70	246	4.85	.000*
	Kontrol Grubu	124	4.15	.88			
36. Müzik dinleme çocukların hayal güçlerini geliştirmede önemlidir	Deney Grubu	124	4.46	.80	246	3.16	.002*
	Kontrol Grubu	124	4.12	.88			
37. Okul öncesi eğitimde kültürler arası farklılıkları tanıtmada müzik önemlidir	Deney Grubu	124	4.45	.75	246	4.50	.000*
	Kontrol Grubu	124	4.00	.84			
38. Müzikal ve ritmik yönergelerle bir etkinliğe başlamak çocukların motivasyonlarını artırır	Deney Grubu	124	4.47	.66	246	3.04	.003*
	Kontrol Grubu	124	4.16	.89			
39. Müzik etkinliklerini, çocukları dinginleştirmede bir araç olarak kullanmak faydalıdır	Deney Grubu	124	4.28	.81	246	1.79	.074
	Kontrol Grubu	124	4.08	.88			
40. Okul öncesi müzik eğitimi çocuğun bütünsel gelişimi için önemlidir	Deney Grubu	124	4.41	.78	246	3.08	.002*
	Kontrol Grubu	124	4.08	.93			

Tablo 4’de ki değerler incelendiğinde, anket formunun Çocuk Gelişiminde Müziğin Rolü alt boyutunda dokuz maddede (31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38. ve 40. Maddeler) deney grubu lehine anlamlı bir farklılaşma söz konusudur. Anket formunun 39. Maddesinde ise gruplar lehine bir farklılaşma söz konusu değildir. Araştırmanın bu bulgusuna göre, deney grubu katılımcılarının kontrol grubu katılımcılarına göre Çocuk Gelişiminde Müziğin Rolü alt boyutuna ilişkin daha olumlu tutuma sahip oldukları söylenebilir.

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Orff Pedagojisi, bireyin temel müzik eğitiminde, ilk olarak nota öğretimi ile yola çıkmadığı, sürekli çağa uygun geliştirilebildiği ve her kültüre uyarlanabildiği, bireyi hareketlerinde özgür kıldığı ve doğaçlayarak özgürce müzik yapma yeteneğini geliştirdiği, kısacası bireyi hiçbir şekilde sınırlamadığı için uzun yıllardır müzik eğitiminde kullanılan bir yöntemdir (Sungurtekin, 2005). Bu araştırmada, Orff Schulwerk pedagojisi ile yapılan müzik eğitimi dersinin, okul öncesi öğretmen adaylarının müzik eğitimine ilişkin tutumlarına etkisi incelenmiştir. Araştırma sonucunda, Orff Schulwerk pedagojisiyle müzik eğitimi dersi alan deney grubu katılımcılarının, geleneksel metotlarla işlenen müzik eğitimi dersi alan kontrol grubu katılımcılarına göre, anket formunun müzik öğretme isteği, müzik öğretiminde kendine güven, çocuk gelişiminde müziğin rolü alt boyutlarındaki ve toplam tutum puanlarının daha yüksek olduğu görülmüştür. Bu sonuç, Orff Schulwerk pedagojisinin okul öncesi öğretmen adayları için müzik eğitiminde daha etkili bir yöntem olduğunu düşündürmektedir. Araştırma bulguları, Orff Schulwerk pedagojisinin felsefesi ve temelleriyle örtüşmektedir. Dolayısıyla, bireye özgürce müzik yapmaya ve hareket etmeye, doğaçlamalar ve dramalar yapmaya, farklı ritim aletleri kullanmaya, farklı aletlerden farklı sesler üretmeye imkan sağlayan bu müzik eğitimi metodu okul öncesi öğretmen adaylarının ilgilerini çekmekte ve müzik eğitimine ilişkin olumlu tutum geliştirmelerini sağlamaktadır. Bu bakımdan birçok Orff eğitmeni bu yaklaşımı, dikkatli ve titizce hazırlanmış bir yıllık plandan daha heyecan verici bulmaktadır (Tekin Gürgen, 2006). Ayrıca Orff Schulwerk müzik öğretiminde müzikal olarak bireyin kendisini ifade etmede kullanılan materyaller bulunmaktadır. Müzik etkinlikleri çoğunlukla özel olarak yapılan bu materyaller ve beden hareketleri kullanılarak yapılmaktadır. Birey bu doğal süreç içerisinde özgürce hareket ederek ve eğlenerek müzik becerileri kazanmaktadır (Dragulin & Demenescu, 2011). Orff Schulwerk pedagojisinin etkililiğinin araştırıldığı diğer araştırmalarda da benzer bulgulara ulaşılmıştır ve araştırma bulgularını destekler niteliktedir. Orff Schulwerk pedagojisiyle işlenen derslerin müziksel işleme becerisini geliştirmede geleneksel yöntemlere göre daha etkili olduğunu ortaya koyan Tekin Gürgen (2009), bunun nedenini Orff Schulwerk pedagojisiyle işlenen derslerin hareket, dans ve oyun çerçevesinde organize edilmesi, öğrenilen konuların kavramsal olarak değil, hareket ve dans ederek, şarkı ve tekerleme söyleyerek, ritim enstrümanları ve çalgı çalarak hissetmesi sağlanmaya çalışıldığına bağlamıştır. Kuşcu (2010)'da yapmış olduğu deneysel araştırmada Orff Schulwerk pedagojisiyle müzik eğitimi alan çocukların dikkat becerilerinin, geleneksel yöntemler kullanılarak müzik eğitimi alan çocuklardan daha yüksek olduğunu ortaya koymuştur. Colwell, Edwards, Hernandez ve Brees (2012) hastanede uzun süreli tedavi gören çocukların psikolojik ve psikososyal davranışlarına Orff Schulwerk pedagojisi temel alınan müzik terapilerinin etkisini araştırmışlardır ve bu yaklaşımın bireylerde olumsuz psikolojik ve psikososyal davranışları azalttığını ortaya koymuşlardır. Arslan (2009)'da yapmış olduğu çalışmada, müzik eğitiminde geleneksel yöntemi ve Orff Schulwerk pedagojisini kullanmış ve hangi dersin daha etkili olduğunu araştırmıştır. Araştırmada, Orff Schulwerk pedagojisi ile işlenen müzik eğitimi dersinin daha etkili ve faydalı olduğu sonucuna ulaşmıştır. Taylor (2012)'da yapmış olduğu araştırmada benzer sonuçlara ulaşmış ve Orff Schulwerk pedagojisinin müzik öğretiminde etkili bir yöntem olduğunu belirtmiştir. Sogin ve Wang (2008)'in Amerika'da üniversite öğrencileri ile yaptıkları araştırmada da araştırmancının bulgularını destekleyici sonuçlara ulaşmıştır ve araştırmalarında öğrencilerin geliştirilmiş Orff Schulwerk çalışmalarına katılımlarının yüksek olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Hillard (2007)'de araştırmada Orff Schulwerk metodu ve sosyal çalışma grupları temelli yaklaşımların bireylerin davranışlarında olumlu sonuçlar doğurduğunu ortaya koymuştur.

Araştırmada elde edilen sonuçlar doğrultusunda aşağıdaki öneriler geliştirilebilir;

- Okul öncesi öğretmenliği lisans programlarında uygulanan müzik derslerinin içerikleri, geleneksel metotlar yerine Orff-Schulwerk pedagojisi kullanılarak yeniden düzenlenebilir.
- Okul öncesi öğretmenlerine hizmet içi eğitim seminerleri verilerek Orff Schulwerk pedagojisi hakkında bilgi sahibi olmaları sağlanabilir.
- Üniversitelerin okul öncesi eğitim bölümlerinde yapılacak olan müzik eğitimi derslerinin, Orff-Schulwerk pedagojisi kullanılarak yapılabilmesi için geleneksel sınıf düzeni uygun değildir. Bu nedenle eğitim fakültelerinde; dans çalışmaları, küçük ve büyük grup faaliyetleri ve hareketli aktivitelerin yapılabilmesi için uygun büyüklükte atölyeler bulunmalıdır.
- Eğitim fakültelerinde, öğretmen adaylarının kullanımları için yeterli sayıda ve farklı ritim araçları bulunmalıdır.
- Eğitim fakültelerinin okul öncesi öğretmenliği lisans programlarında Müzik Eğitimi derslerini yürütecek olan öğretim elemanları, Orff Schulwerk pedagojisi ile ilgili bilgi sahibi olmalıdırlar.

KAYNAKÇA

- Arslan, A. (2009). Orff schulwerk elementary music applications in interdisciplinary education in chair of primary school education. *Procedia Social and Behavioral Sciences*, 1(09), 2546-2551.
- Colwell, C. M., Edwards, R., Hernandez, E. & Brees, K. (2012). Impact of music therapy interventions (listening, composition, Orff-based) on the physiological and psychosocial behaviors of hospitalized children: A feasibility study. *Journal of Pediatric Nursing* <http://dx.doi.org/10.1016/j.pedn.2012.08.008> adresinden 22.07.2012 tarihinde erişilmiştir.
- Dragulin, S. & Demenescu, V. L. (2011). Modern approaches in melotherapy: Carl Orff. *RevArt*, 1, 35-44.
- Eldemir, A. C., Umuzdaş, S. ve Umuzdaş, M. S. (2009). Okul Öncesi Öğretmenliği Lisans Programı Müzik Dersleri İçinde Orff Yönteminin Yeri ve Bu Yönteminin Okul Öncesi Öğretmenleri Tarafından Kullanılma Durumu. I. Uluslararası Türkiye Eğitim Araştırmaları Kongresi, Çanakkale.
- Hillard, R. E. (2007). The effects of Orff-based music therapy and social work groups on childhood grief symptoms and behaviors. *Journal Of Music Therapy*, 44(2), 123-138.
- Karasar, N. (2005). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Kuşcu, Ö. (2010). *Orff-Schulwerk Yaklaşımı ile Yapılan Müzik Etkinliklerinin Okulöncesi Dönemdeki Çocuklarının Dikkat Becerilerine Etkisi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Mavesky, M. (2002). *Creative Activities for Young Children*. USA: Delmar Adivision Of Thomson Learning Printer.
- MEB. (2006). 36-72 Aylık Çocuklar İçin Okul Öncesi Eğitim Programı. Ankara: Ya-Pa Yayınları.
- Say, A. (2001). *Müzik Tarihi*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Shamrock, (1997). Orff-Schulwerk: An Integrated Foundation. *Music Educators Journal*, 83(6), 41-44.
- Sogin, D. W. & Wang, C. C. (2008). Music activity reports by music teachers with varying training in Orff Schulwerk. *International Journal of Music Education*, 26(3), 269-277.
- Sungurtekin, Ş. (2005). *Orff Çalgılarının Okul müzik eğitimindeki yeri ve okul öncesi eğitim kurumlarındaki uygulamalarının değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Uludağ Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bursa.
- Taylor, D. M. (2012). Orff ensembles: Benefits, challenges, and solutions. *General Music Today*, 25(3), 31-35.
- Tekin Gürgen, E. (2006). Müzik eğitiminde yaratıcılığı geliştiren yöntem ve yaklaşımlar. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 7(12), 81-93.
- Tezbaşaran, A. A. (1997). *Likert Tipi Ölçek Geliştirme Kılavuzu*. Ankara: Türk Psikologlar Derneği.